

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind acordarea garanției de stat pentru garantarea împrumutului extern dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se aprobă acordarea garanțiilor de stat pentru garantarea împrumutului extern în sumă de până la 400 de milioane de euro acordat Societății pe Acțiuni „Energocom” de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, pe un termen de 5 ani. Prin derogare de la prevederile art. 36 alin. (4) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului, garanțiile de stat și recreditarea de stat, garanția de stat asigură rambursarea integrală a sumei principale a împrumutului garantat de stat și plăților aferente.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru încheierea Contractului de acordare a garanției de stat între Ministerul Finanțelor și debitorul garantat, precum și încheierea Acordului de garanție între Ministerul Finanțelor și creditorul extern, în termen de cel mult 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.3. – Ministerul Justiției va întocmi și va remite Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin canale diplomatice, opinia legală privind Acordul de garanții în termen de cel mult 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.4. – Ministerul Finanțelor va notifica Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la acordarea garanției de stat.

Art.5. – Prin derogare de la art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, eliberarea Societății pe Acțiuni „Energocom” de obligația achitării plății de risc la acordarea garanției de stat, aplicate la suma care urmează a fi garantată prin garanție de stat. ”

Art.6. - Prin derogare de la prevederile art. 40 alin. (3) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, eliberarea Societății pe Acțiuni „Energocom” de obligația prezentării garanțiilor la acordarea garanției de stat pentru garantarea rambursării împrumutului extern și plăților aferente dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.”

Art.7. – Prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, ale Codului vamal nr.95/2021, ale Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, la importul de mărfuri și/sau servicii destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, exclusiv pentru activitățile de furnizare a energiei electrice și/sau a gazelor naturale, desfășurate de Societatea pe acțiuni „Energocom” întru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, se scutește de drepturile de import, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, de asemenea se scutesc de drepturile de import, de taxa pentru mărfurile care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului, livrările de mărfuri și/sau servicii către Societatea pe Acțiuni "Energocom" destinate implementării proiectului nominalizat. Modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale respective se stabilește de Guvern.

Art.8. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

SINTEZA

propunerilor la proiectul de Lege privind acordarea garanției de stat pentru garantarea împrumutului extern dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”

Nr.	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
1.	Ministerul Finanțelor <i>Scrisoare nr. 11/4-3/169/771 din 27.05.2025</i>	În conformitate cu art. 33 și 34 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (Legea nr. 419/2006), și având în vedere că se propune acordarea unei garanții de stat unice pentru întreaga valoare a împrumutului extern, denumirea legii se va expune după cum urmează: <i>„Lege privind acordarea garanției de stat pentru garantarea împrumutului extern dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”</i>. În Art. 1 urmează a fi specificat scopul acordării garanției (pentru împrumutul extern), suma împrumutului, deoarece este proporțională sumei maxime a garanției acordate, și termenul pentru care se acordă garanția. Astfel, după sintagma „garanțiilor de stat pentru” se va completa cu cuvântul „garantarea”, iar „împrumutul” se va substitui cu „împrumutului extern în sumă de până la 400 de milioane euro”. Cuvintele „în vederea” se vor substitui cu „destinat”, iar la finele frazei se va completa cu sintagma <i>„pe un termen de 5 ani”</i>. Articolul se va completa cu fraza: <i>„Prin derogare de la prevederile art. 36 alin. (4) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, garanția de stat asigură rambursarea integrală a sumei principale a împrumutului garantat de stat și plăților aferente.”</i> La Art. 2 nu este clar ce s-a avut în vedere prin sintagma „realizarea prevederilor Acordului de garanție”, deoarece realizarea Acordului de garanție are loc în cazul declanșării/activării garanției conform art. 39 din Legea nr. 419/2006, iar suma solicitată și susceptibilă plății în temeiul garanției de stat devine datorie de stat din momentul în care creditorul înaintează o cerere de executare, care duce la apariția obligației statului de a executa garanția de stat. Astfel, în cazul în care articolul dat se referă la efectele juridice prevăzute de art.34-37 din Legea nr. 419/2006, acesta se va expune în următoarea redacție: <i>„Art. 2. - Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru încheierea Contractului de acordare a garanției de stat între Ministerul Finanțelor și debitorul garantat, precum și încheierea Acordului de garanție între Ministerul Finanțelor și creditorul extern.”</i> La art. 5. Derogarea de la art. 8 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat urmează a fi exclusă. Articolul menționat prevede că garanția este un instrument generator de datorie a sectorului public, prin urmare, acest principiu nu poate fi eliminat prin derogare. Totodată, art.8 nu se referă la achitarea plății de risc la acordarea garanției de stat. Astfel, art. 5 din proiectul de lege se va expune în următoarea redacție: <i>„Prin derogare de la art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, eliberarea Societății pe Acțiuni „Energocom” de obligația achitării plății de risc la acordarea garanției de stat, aplicate la suma care urmează a fi garantată prin garanție de stat.”</i> Totodată, precizăm că plata de risc este o formă de alocări destinate acoperirii	Se acceptă. – titlul proiectului de lege a fost redactat. Se acceptă. – art. 1 a fost redactat. Se acceptă. – art.1 a fost completat. Se acceptă. – art.2 a fost redactat. Se acceptă. art.5 a fost redactat.

		pierderilor posibile rezultate din garanțiile acordate. Aceasta se constituie la momentul acordării garanției și are rolul de a acoperi, parțial, eventualele pierderi cauzate de riscuri precum incapacitatea temporară de plată sau insolvabilitatea debitorului garantat. Plata de risc este stabilită pe principii generale în scopul asigurării stabilității financiare și gestionării eventualelor crize. Astfel, derogarea propusă, deși are un caracter unic, afectează aplicarea generală a mecanismului de plată de risc pentru garanția de stat, instituit prin art. 35 din Legea nr. 419/2006 în cumul cu prevederile Regulamentului privind determinarea cuantumului plății de risc la acordarea garanției de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1136/2007, iar în caz de activare a garanției, derogarea în cauză va avea impact direct asupra bugetului de stat. La Art. 6, textul „<i>TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale</i>”, se va substitui cu cuvintele „<i>drepturile de import</i>”. Modificarea respectivă se argumentează prin faptul că art. 5 pct. 22) Cod vamal nr.95/2021 prevede noțiunea de „drepturi de import – taxă vamală care trebuie plătită la importul mărfurilor, taxă pe valoarea adăugată și accize a căror încasare este atribuită Serviciului Vamal”. Totodată, informăm că, odată cu aprobarea Codului vamal nr.95/2021, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a fost exclusă. În cazul în care S.A. „Energocom” nu dispune de active suficiente pentru acoperirea valorii gajului, proiectul de lege privind acordarea garanției de stat pentru garantarea împrumutului extern dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, urmează a fi completat cu un articol nou cu următorul cuprins: „<i>Art.6. - Prin derogare de la prevederile art. 40 alin. (3) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, eliberarea Societății pe Acțiuni „Energocom” de obligația prezentării garanțiilor la acordarea garanției de stat pentru garantarea rambursării împrumutului extern și plăților aferente dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.”</i> Prin urmare, Art. 6 și 7 din proiectul legislativ vor deveni, respectiv, Art. 7 și 8. Consecvent, se va lua în considerare că conform art.38 alin. (1) din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, plafonul garanțiilor de stat, de regulă, se aprobă la sfârșitul anului bugetar prin legea bugetului de stat pe anul respectiv. Urmare a acordării garanției de stat, la caz, se va ține cont de necesitatea rectificării legii bugetare anuale curente și aprobarea plafonului garanției de stat respective.	Se acceptă. – Textul a fost redactat. Se acceptă. – proiectul a fost completat cu un articol nou, conform propunerii prezentate. Se acceptă. – proiectul a fost redactat corespunzător.
2.	Agenția Proprietății Publice <i>Scrisoarea Nr.05-04-3821 din 20.05.2025</i>	Lipsa obiecției si propuneri. Totodată, înaintăm unele propuneri: Denumirea proiectului legii de expus în următoarea redacție: „Lege privind acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul acordat Societății pe Acțiuni „Energocom” de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.	S-a luat act. Se acceptă – redactat în conformitate și cu solicitarea Ministerului Finanțelor.

		În art.1, textul: „dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și” de substituit cu textul: „acordat Societății pe Acțiuni „Energocom” de către”, în art.2, textul: „Acordul de garanții” de substituit cu textul: „Acordului de garanție”, în art.4, cuvântul: „garanții” se substituie cu cuvântul: „garanție”, în art.6, cuvântul: „scutesc” se substituie cu cuvântul: „scutește”, iar textul: „către Societatea pe Acțiuni „Energocom” de exclus. De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Agenția Proprietății Publice determină oportun consultarea proiectului cu Societatea pe Acțiuni „Energocom”, reieșind din faptul că este beneficiar al împrumutului și responsabilă de respectarea prevederilor Acordului.	S-a luat act.
3.	Agenția Servicii Publice <i>Scrisoarea Nr. 01/6811 din 22.05.2025</i>	Lipsa obiecției si propuneri.	S-a luat act.
4.	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Scrisoarea nr.04-01/2839 din 23.05.2025</i>	Lipsă de obiecții/propuneri.	S-a luat act.
5.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Scrisoarea Nr.2025PLP-1450 din 26.05.2025</i>	Lipsă de obiecții/propuneri.	S-a luat act.
6.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Scrisoarea nr.07-2808 din 26.05.2025</i>	Lipsă de obiecții/propuneri.	S-a luat act.
7.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Scrisoarea Nr.03-1530 din 26.05.2025</i>	În urma analizei, se constată că măsurile prevăzute la art.6 în proiectul de lege întrunesc caracteristicile unui ajutor de stat în sensul Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Astfel, aceste măsuri sunt acordate din resurse de stat, oferă un avantaj economic unei întreprinderi concrete, sunt selective și pot afecta concurența și comerțul. Potrivit prevederilor art.8 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, orice măsură care îndeplinește criteriile unui ajutor de stat trebuie notificată în prealabil Consiliului Concurenței și nu poate fi pusă în aplicare decât după emiterea unei decizii de autorizare de către Plenul Consiliului. Proiectul de lege examinat nu conține referințe privind transmiterea notificării către Consiliul Concurenței și nici mențiuni privind existența unei decizii de compatibilitate. În acest context, se recomandă completarea proiectului cu informație relevantă supra aspectelor expuse supra.	S-a luat act. Cu referire la observațiile exprimate privind caracterul măsurilor propuse în art. 6 din proiectul de lege ca potențial ajutor de stat, Ministerul Energiei formulează următoarele clarificări: 1. Măsurile prevăzute nu constituie ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012, întrucât nu au scopul de a conferi un avantaj selectiv unei întreprinderi în detrimentul altora, ci vizează protejarea unui interes public major – asigurarea securității energetice a Republicii Moldova, în special în contextul riscurilor semnificative de aprovizionare cu gaze naturale identificate pentru sezonul rece 2025–2026. 2. Proiectul de lege nu creează o schemă de sprijin permanentă sau generalizată, ci stabilește o derogare unică, punctuală și justificată, exclusiv pentru un instrument financiar contractat de SA „Energocom” de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), în temeiul unui mandat guvernamental. 3. Finanțarea respectivă este clasificată drept mecanism de urgență strategică, iar derogarea de la plata comisionului de risc are

			drept scop evitarea impactului negativ direct asupra tarifelor suportate de consumatorii finali. 4. SA „Energocom” este o societate cu capital integral public, desemnată prin acte normative în vigoare în calitate de furnizor de securitate (HG nr. 885/2017 și HG nr. 589/2022), iar intervenția legislativă are caracter de măsură excepțională, proporțională și temporară, fără a distorsiona mediul concurențial sau comerțul transfrontalier. 5. Conform celor menționate în pct. 6 din Nota de Fundamentare, proiectul a fost transmis spre avizare și Consiliului Concurenței, în vederea asigurării compatibilității cu legislația în domeniul ajutorului de stat. Cancelaria de Stat a inițiat oficial demersul de solicitare a avizului Consiliului, iar implementarea dispozițiilor din proiectul de lege se va face cu respectarea deciziei autorității de concurență. Având în vedere cele expuse, reiterăm că proiectul de lege urmărește un obiectiv de interes public esențial, contribuind la consolidarea rezilienței energetice naționale și la menținerea unui regim de aprovizionare sigur și stabil pentru populație și economie, fără a institui o formă de sprijin economic preferențial în sensul legislației privind ajutorul de stat.
8.	Ministerul Mediului <i>Scrisoare Nr.13-05/1486 din 27.05.2025</i>	Vă comunicăm lipsa obiecțiilor, totodată reieșind din specificul proiectului, se impune necesitatea includerii Ministerului Mediului în lista autorităților care avizează proiectul, pct. 6 al Notei de fundamentare a proiectului de lege.	S-a luat act. Nota de fundamentare a fost ajustată corespunzător.
9.	SA „Energocom” <i>Scrisoarea nr.04-01/1803 din 22.05.2025</i>	Pentru a asigura o implementare mai eficientă și transparentă, opinăm ca fiind oportună evaluarea unor ajustări și completări asupra textului propus. 1. Clarificarea parametrilor garanției de stat (Art. 1) Recomandăm precizarea sumei maxime a garanției de stat – i.e. EUR 400 milioane, și a perioadei pentru care aceasta este acordată (corespunzător termenilor și condițiilor standard BERD). Acest lucru va spori transparența și va facilita monitorizarea riscurilor asumate de Ministerul Finanțelor. 2. Măsuri aferente încheierii contractului de garanție de stat (Art. 2) Propunem a expune textul normei în următoarea redacție: „Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru încheierea Contractului de garanție de stat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare”. Totodată, luând în considerație că încheierea Contractului de garanție de stat reprezintă o condiționalitate a BERD pentru accesarea instrumentelor financiare oferite S.A. „ENERGOCOM” (necesare realizării achizițiilor de surse energetice în perioada imediat următoare), considerăm oportun a adăuga în textul normei un termen limită (ex. cel mult 30 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi) pentru a finaliza procedurile încheierii contractului garanției de stat în favoarea BERD. 3. Obligațiile Ministerului Justiției (Art. 3) Pentru asigurarea promptitudinii, sugerăm precizarea unui termen clar (ex: maxim 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii) pentru emiterea opiniei de către Ministerul Justiției. 4. Notificarea BERD (Art. 4) nr.04-01/1803 din 22.05.2025 la nr. 07-1388 din 20.05.2025 Propunem a se revedea oportunitatea acestei norme, întrucât Ministerul Finanțelor și BERD vor avea încheiat contractul de garanției de stat	Se acceptă. – a se vedea art.1 redactat în conformitate cu solicitările SA „Energocom” și a Ministerului Finanțelor totodată. Se acceptă parțial. – art.2 a fost reformulat în conformtiate cu redacția propusă de Ministerul Finanțelor. Se acceptă. = art.3 a fost completat. S-a luat act. Cu referire la observația privind oportunitatea păstrării dispoziției din art.

	în temeiul prezentei legi, fără a se identifica necesitatea unor notificări în acest sens. 5. Derogările de la Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (Art. 5) În forma actuală, art. 5 din proiectul de lege prevede doar o derogare punctuală de la art. 8 și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, exonerând S.A. „Energocom” de la plata aferentă garanției de stat (cuprinsă între 5-25% din valoarea garanției). Cu toate acestea, în practica aplicării acestei legi, contractul de acordare a garanției între Ministerul Finanțelor și debitor (S.A. „Energocom”) include și alte obligații, prevăzute expres la art. 37 alin. (2), precum: - obligația debitorului garantat de a constitui garanții suficiente în favoarea creditorului pentru a garanta rambursarea împrumutului și a cheltuielilor scontate aferente; - constituirea altor garanții în favoarea statului etc; În condițiile speciale ale acestui proiect, care este unul de interes public major, într-un sector sensibil – securitatea energetică – afectat de riscuri geopolitice, de aprovizionare și de prețuri – menținerea acestor obligații contravine scopului și eficienței proiectului, precum și principiului de non-dublare a garanțiilor (statul acordă garanție, dar solicită în paralel garantarea garanției). Totodată, în absența acestor obligații, contractul de acordare a garanției de stat ar rămâne o formalitate birocratică fără conținut juridic substanțial, motiv pentru care opinăm evaluarea oportunității de a exclude în general necesitatea încheierii acestuia, fără a afecta drepturile statutului. În cazul nerespectării obligațiilor de către S.A. „Energocom”, statul poate oricum să recupereze sumele conform legii și mecanismelor generale de subrogare. Mai mult ca atât, caracterul autonom și suveran al garanției de stat este deja consacrat prin adoptarea legii, iar orice act adițional între Ministerul Finanțelor și S.A. „Energocom” nu adaugă valoare juridică suplimentară în acest caz. Prin includerea acestor derogări extinse, legea va reflecta în mod realist și eficient natura excepțională a proiectului, eliminând barierele administrative și costurile nejustificate care pot afecta ritmul și eficiența implementării. Această soluție este proporțională cu interesul public urmărit și compatibilă cu standardele de responsabilitate fiscală, întrucât garanția este acordată prin lege și controlată de Guvern și Parlament. 6. Derogări fiscale și vamale (Art.6) Textul actual al norme prevede că „[...] la	4 din proiectul de lege, care prevede notificarea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la acordarea garanției de stat, Ministerul Energiei consideră că menținerea acestei norme este justificată. Această prevedere are un caracter formal, de conformitate procedurală, și urmărește asigurarea unui cadru clar de comunicare instituțională între părțile implicate – în special în contextul în care garanția de stat reprezintă un angajament suveran cu impact financiar. Notificarea nu implică un proces de autorizare sau validare suplimentară din partea BERD, ci doar o confirmare oficială a intrării în vigoare a garanției, contribuind astfel la evitarea oricărei ambiguități juridice. Totodată, această dispoziție are rolul de a alinia cadrul legislativ național la bunele practici în materie de cooperare cu instituțiile financiare internaționale, și nu generează sarcini administrative suplimentare pentru părțile semnatare. Prin urmare, propunem menținerea prevederii în forma actuală. S-a luat act. – a se vedea avizul Ministerului Finanțelor în acest sens.
--	---	---

		importul de mărfuri și/sau servicii [...] S.A. „Energocom” se scutește de TVA fără drept de deducere [...]”. Luând în considerare alinierea la reformele fiscale viitoare, care vor introduce taxarea inversă pentru importul și livrările de gaze naturale și energie electrică, acordând scutire de TVA cu drept de deducere, este oportun ca derogările din legea curentă să fie armonizate cu aceste schimbări legislative, evitând contradicții. Astfel, propunem revizuirea textului evidențiat, specificând că scutirea de TVA va fi cu drept de deducere. 7. Adițional, propunem revizuirea Notei de fundamentare, la mențiunile referitoare la „proiectul de lege” și „hotărârea de Guvern”, cu indicarea corectă a actului supus avizării, luând în considerare că proiectul supus avizării se presupune a fi „proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru acordarea garanției de stat pentru garantarea împrumutului dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, și nu doar proiectul de lege.	S-a luat act. - a se vedea avizul Ministerului Finanțelor în acest sens. S-a luat act. – a se vedea avizul Ministerului Finanțelor referitor la formularea titlului.
10.	Consiliul Concurenței <i>Scrisoarea nr. DJ-06/382-800 din 28 mai 2025</i>	Proiectul propune acordarea garanțiilor de stat în favoarea SA „Energocom”, în contextul contractării unui împrumut în valoare de 400 000 000 EUR de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. 1. Ținem să comunicăm că proiectul de lege nu asigură claritate și previzibilitate pentru care concret activități economice pe care le desfășoară întreprinderea SA „Energocom” se acordă facilități fiscale și vamale, luând în considerare că, întreprinderea SA „Energocom” prestează multiple activități atât în sectorul gazelor naturale, cât și în sectorul energiei electrice, având obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, fiind desemnat furnizorul central de energie electrică și obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență. 2. Proiectul propune scutirea SA „Energocom” de obligația achitării tuturor plăților aferente la acordarea garanției de stat în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” și scutirea de la TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului pentru asigurarea stabilității și predictibilității aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică. Potrivit pct.1 din Hotărârea de Guvern nr.589/2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, se impune SA „Energocom” obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență. Conform pct.1 din Hotărârea de Guvern nr.1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, se impune, pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2025, SA „Energocom”, întreprindere care deține licență pentru furnizarea energiei electrice, în limitele teritoriului autorizat prin licențele operatorilor de sistem, obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică. În acord cu pct.17 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum	Se acceptă – art 7 a fost completat cu prevederi ce stabilesc expres faptul că Facilitățile fiscale și vamale prevăzute în prezentul articol se aplică exclusiv pentru activitățile de furnizare a energiei electrice și/sau a gazelor naturale, desfășurate de Societatea pe acțiuni „Energocom” întru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Se ia act – Considerăm că prevederile proiectului nu cad sub incidența legislației privind ajutorul de stat, întrucât măsurile propuse nu conferă un avantaj selectiv care să distorsioneze concurența pe piață, ci vizează îndeplinirea obligațiilor de serviciu public asumate în domeniul energetic. În acest context, evocăm faptul că facilitățile fiscale și vamale prevăzute se aplică exclusiv pentru activitățile de furnizare a energiei electrice și/sau a gazelor naturale, desfășurate de Societatea pe acțiuni „Energocom” în vederea îndeplinirii obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Aceste activități reprezintă servicii de interes economic general, întrucât sunt esențiale pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică a consumatorilor finali din Republica Moldova, în conformitate cu legislația națională și angajamentele asumate de statul Republica Moldova în domeniul securității energetice.

		este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), art.107 alin. (1) din tratat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, sau în cazurile în care entitățile publice acționează în calitatea lor de autorități publice. Se poate considera că o entitate acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă face parte din funcțiile esențiale ale statului sau este legată de acele funcții, prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele care se aplică în cazul acesteia. Conform pct 58 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025, normele cu privire la ajutoarele de stat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă ține de funcțiile esențiale ale statului sau este legată de aceste funcții prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele juridice care se aplică. În acord cu pct.126 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025, o posibilă denaturare a concurenței este exclusă dacă se îndeplinesc următoarele condiții cumulative: - un serviciu face obiectul unui monopol legal; - monopolul legal nu exclude doar concurența de pe piață, ci și pentru piață, în sensul că acesta exclude orice concurență posibilă pentru a deveni furnizorul exclusiv al serviciului în cauză; - serviciul nu este în concurență cu alte servicii; în cazul în care furnizorul de servicii desfășoară activități pe o altă piață (geografică sau a produsului) care este deschisă concurenței, trebuie excluse subvențiile încrucișate, acest lucru impune ținerea unei contabilități separate, alocarea costurilor și a veniturilor în mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică furnizată pentru serviciul care face obiectul monopolului legal nu este în folosul altor activități. Astfel, dacă propunerea de acordare a garanțiilor de stat și scutirilor SA „Energocom” vizează exclusiv realizarea prerogativei de autoritate publică și ține de exercitarea funcției esențiale a statului atunci această intenție nu cade sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în măsura în care acestea nu creează riscuri de denaturare a concurenței și sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute la pct.126 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025. Respectiv, pentru a nu cădea sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, întreprinderea SA „Energocom” este necesar să țină contabilitate separată a veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare activitate economică ce ține de sectorul gazelor naturale și sectorul energiei electrice în vederea evitării subvenționării încrucișate a altor activități economice desfășurate de întreprinderea SA „Energocom”. Totodată, ținem să comunicăm că, în cazul în care garanțiile de stat pentru împrumut și scutirile acordate întreprinderii SA „Energocom” nu țin exclusiv de atribuțiile de prerogativă de autoritate publică și nu vor fi acordate pentru activitățile economice pe care le exercită SA „Energocom” ca monopol, atunci	
--	--	---	--

		aceste intenții cad sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Respectiv, în eventualitatea în care măsurile acordate cad sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite în Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a actelor normative ale Consiliului Concurenței. 3. Subsecvent, potrivit art.6 din proiectul de lege, de asemenea se scutesc de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului livrările de mărfuri și/sau servicii către SA "Energocom" destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. Prin urmare, proiectul prevede acordarea unor măsuri de sprijin sub formă de scutiri de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului livrările de mărfuri și/sau servicii către S.A. "Energocom" și altor întreprinderi care contribuie la realizarea proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. Aceste măsuri de sprijin ar putea constitui ajutor de stat în sensul art.3 alin.(1) Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă vor conferi un avantaj economic pe care nu l-ar putea obține în condiții normale de piață pentru întreprinderile cu care SA „Energocom” va avea încheiate contracte în acest scop. 4. În aceeași ordine de idei, ținem să menționăm că proiectul de lege la art.6 propune scutirea a SA „Energocom” de acciză. Pe când art.119 din Codul fiscal nr.1169/1997 stabilește expres mărfurile cărora li se aplică acciza - alcool etilic și băuturi alcoolice; tutun prelucrat; petrolul 5 și derivatele lui; caviar și înlocuitori de caviar; parfumuri și apă de toaletă; mijloace de transport specificate în anexa nr.2, alte mărfuri specificate în anexa nr.1. Respectiv, gazele naturale și energia electrică nu sunt supuse accizării. În acest context, nu este clar care este necesitatea de a fi scutită de acciza SA "Energocom" pentru obiecte impozabile care nu sunt supuse accizării pentru scopul asigurării aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică.	Se ia act. - Facilitățile se aplică doar în măsura în care bunurile sau serviciile sunt destinate exclusiv implementării măsurilor de interes economic general legate de securitatea aprovizionării cu resurse energetice, fără ca acestea să genereze un avantaj concurențial selectiv pentru operatorii economici implicați. Totodată, textul proiectului a fost completat cu o prevedere clară, la art.7, care să stabilească faptul că scutirile se aplică exclusiv pentru bunurile și serviciile destinate realizării activităților care țin de obligația de serviciu public a SA „Energocom”, fără extindere la activități comerciale ale altor întreprinderi care nu contribuie direct la atingerea acestui obiectiv de interes public. Se acceptă parțial – Modificarea formulării a fost operată în baza avizului Ministerului Finanțelor, care a recomandat substituirea expresiei „TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale” cu termenul „drepturile de import”. Această formulare este aliniată cu art. 5 pct. 22) din Codul vamal nr. 95/2021, care definește „drepturile de import” ca fiind taxele vamale, TVA și accizele datorate la importul mărfurilor. Totodată, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a fost exclusă odată cu aprobarea noului Cod vamal. În același timp, chiar dacă în prezent energia electrică și gazele naturale nu sunt supuse accizării în Republica Moldova conform art. 119 din Codul fiscal nr. 1169/1997, menționăm că Directiva 2003/96/CE a Consiliului Uniunii Europene stabilește posibilitatea de accizare a acestor produse în cadrul Uniunii. Prin urmare, formularea inițială a urmărit asigurarea compatibilității viitoare cu acquis-ul comunitar, însă a fost acceptată ajustarea tehnică în sensul indicat de Ministerul Finanțelor, pentru a corespunde cadrului normativ actual național.
Expertizare			
1.	Ministerul Justiției <i>Scrisoarea nr. 04/1-5048 din 30.05.2025</i>	Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit autorului, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul instituirii unui cadru juridic necesar pentru garantarea de către stat a unui nou instrument financiar acordat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în beneficiul Societății pe Acțiuni „Energocom”, în contextul epuizării, în august 2025, a resurselor disponibile în cadrul facilității BERD „Securitatea furnizării gazelor naturale” și în vederea respectării angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin Scrisoarea de Intenție din 4 februarie 2025, semnată cu Comisia Europeană. În context, potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria	Se acceptă.

	sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, acordarea garanției de stat se decide prin lege de către Parlament, în baza propunerilor și proiectelor înaintate de Guvern. Astfel, din punct de vedere conceptual, precizăm că nu avem observații de formulat. Totodată, la Art. 1, cu referire la derogarea de la art. 36 alin. (4) din Legea nr. 419/2006, se va ține cont că potrivit art. 1009 din Codul civil, dacă întinderea contraprestației nu este determinată, în caz de dubiu determinarea se face de partea care pretinde contraprestația. La Art. 3 ca prevede că, „Ministerul Justiției va întocmi și va remite Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin canale diplomatice, opinia legală privind Acordul de garanții” menționăm că, potrivit competențelor funcționale prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, acesta nu are competența de a emite opinii legale asupra unor astfel de Acorduri. Totodată, în nota de fundamentare nu este indicat temeiul legal, precum și raționamentele pentru includerea unor asemenea norme în proiect. În contextul celor indicate supra, considerăm necesară excluderea Art. 3 din proiect.	Se acceptă. Se acceptă. Se ia act. Se acceptă parțial. Nota de fundamentare a fost completată cu raționamentele pentru necesitatea includerii normelor prevăzute la art. 3 din proiect. Prezentarea opiniei legale de către Ministerul Justiției este o condiționalitate impusă de BERD în vederea acordării/contractării noului instrument financiar destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. Aceasta a fost stabilită inițial în proiectul Acordului de garanție între Republica Moldova și BERD, iar ulterior și în proiectul Acordului de împrumut dintre SA „Energocom” și BERD. Respectiv, potrivit Secțiunii 3.02. din proiectul ACORDULUI DE GARANȚIE (Proiectul Securitate Energetică Moldova) între Republica Moldova și BERD, „În sensul secțiunii 9.03 litera (b) din Termenii și condițiile standard și în conformitate cu secțiunea [] din Acordul de împrumut și SBLC, avizul sau avizele consilierului sunt emise în numele garantului de către ministrul justiției.”. Totodată, în conformitate cu Secțiunea 6.02 lit. b) din ACORDUL DE ÎMPRUMUT ȘI SBLC (Proiectul de Securitate Energetică a Moldovei) între SA ENERGOCOM și BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE, „În sensul Secțiunii 9.03(b) din Termenii și Condițiile Standard, opinia sau opiniile consilierului vor fi emise în numele Garantului de către Ministrul Justiției.”. Evocăm că, doar respectarea tuturor condițiilor impuse de BERD va permite continuarea finanțării de către BERD pentru a asigura protejarea intereselor populației prin menținerea unui cadru stabil de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică, asigurând totodată și mobilizarea resurselor financiare externe în interes public major. Totodată, este de menționat că, Ministerul Justiției a expus opinia legală/juridică și asupra altor proiecte similare de finanțare din partea BERD, precum Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și BERD în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale” ratificat prin Legea nr. 206/2022 (Secțiunea 5.03), Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și BERD privind realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”, ratificat prin Legea nr.14/2025 (Secțiunea
--	--	--

		La Art. 5 și 6, cu referire la derogarea de la art. 35 alin. (2), și art. 40 alin. (3) din Legea nr. 419/2006, se va ține cont de opinia Ministerului finanțelor, potrivit atribuțiilor din domeniile sale de competență. Suplimentar, cu referire la derogări, semnalăm că exceptarea frecventă de la normele legislației în vigoare poate știrbi din autoritatea acesteia, precum și poate genera violarea principiului stabilității și predictibilității normelor juridice.	5.02), etc. Conform prevederilor pct. 9 alin. (8) și (22) din Hotărârea 698/2017, conducerea Ministerului Justiției expune opinii privind proiectele de acte normative elaborate de alte ministere, autorități administrative centrale și autorități publice, precum și referitor la alte chestiuni examinate în cadrul ședințelor Guvernului, precum și exercită alte competențe care îi sînt atribuite în conformitate cu legislația. În contextul celor expuse, se propune a menține redacția actuală a art. 3 din proiect, ceea ce ar permite întrunirea condițiilor impuse de BERD și respectiv accesarea finanțării respective. Se acceptă. S-a ținut cont de opinia asupra proiectului expusă de Ministerul Finanțelor prin scrisoarea nr. 11/4-3/169/771 din 27.05.2025 Se ia act.
2.	Centrul Național Anticorupție <i>Scrisoarea nr. 06/2/9256 din 02.06.2025</i>	Raport de expertiză anticorupție nr. ELO25/10602 din 02.06.2025 a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017. I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor	Se acceptă.

	părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate." Anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” se regăsește pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: https://particip.gov.md/ro/document/stages/initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobareaproiectului-de-lege-pentru-acordarea-garantiilor-de-stat-pentru-imprumutul-dintre-societatea-peactiuni-energocom-si-banca-europeana-pentru-reconstructie-si-dezvoltare-in-vederea-realizariiproiectului-consolidarea-securitatii-energetice-a-republicii-moldova/14482 Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. În context, reținem faptul că transparența și accesul la informații de interes public privind acordarea garanțiilor de stat sunt esențiale pentru responsabilizarea entităților publice și nemijlocit agenților publici care promovează inițiativele în speță, facilitând monitorizarea și controlul public a modului în care sunt utilizate resursele bugetare și evaluarea impactului asupra bugetului de stat. Prin urmare, devine imperios necesară, asigurarea unui proces de consultare participativ, în termenii și modul vizat de legislație, or transparența în procesul decizional presupune informarea publicului și consultarea părților interesate din faza inițierii proiectului decizional, precum și asigurarea accesului la toate documentele relevante pe tot parcursul procesului de legiferare (elaborării și adoptării deciziei). I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop instituirea unui cadru juridic necesar pentru garantarea de către stat a unui nou instrument financiar acordat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în beneficiul SA „Energocom”, în contextul epuizării, în august 2025, a resurselor disponibile în cadrul facilității BERD „Securitatea furnizării gazelor naturale” și în vederea respectării angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin Scrisoarea de Intenție din 4 februarie 2025, semnată cu Comisia Europeană. I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect Deși măsurile adoptate pentru implementarea proiectului „Consolidarea securității	Se ia act. Se acceptă. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost supus consultărilor publice și a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14482. Ultima varianta a proiectului ce include și expertizele juridice și anticorupție vor fi plasate la fel pe portalul guvernamental particip.gov.md. Se acceptă.
--	---	---

	energetice” sunt în principiu aliniate cu interesul public, având drept scop asigurarea unei furnizări stabile și diversificate de gaze naturale, acestea nu rezumă vulnerabilitatea la fluctuațiile pieței internaționale de energie. Subsecvent, emiterea garanțiilor de stat presupune un angajament bugetar, care poate influența echilibrul financiar al statului și nivelul datoriei publice, or acestea reprezintă obligații potențiale, care pot deveni datorii efective în caz de default/Supra-îndatorarea beneficiarilor de creditare. Reținem faptul că asigurarea unui angajament ferm al statului, de a plăti la scadență obligațiile debitorului garantat (în cazul în care acesta nu își onorează datoriile), corespunde intereselor creditorului, or garanția de stat sporește siguranța acestuia și îi oferă o protecție suplimentară, reducând (pentru creditor) riscul financiar asociat împrumutului acordat. Potrivit recomandărilor FMI, emiterea garanțiilor de stat trebuie să fie însoțită de o evaluare detaliată a riscurilor fiscale contingente, deoarece acestea pot genera presiuni semnificative asupra bugetului public în cazul materializării obligațiilor. Lipsa unei analize riguroase a capacității debitorilor garantați de a-și onora obligațiile poate duce la transformarea rapidă a acestor garanții în datorii efective, afectând sustenabilitatea fiscală. FMI subliniază importanța stabilirii unor plafoane clare pentru garanții și a monitorizării continue a expunerii statului, pentru a preveni acumularea de pasive care ar putea compromite echilibrul financiar. Recomandările FMI invocate supra se bazează pe principiile generale de gestiune fiscală și management al riscurilor contingente, așa cum sunt prezentate în documentele și ghidurile FMI, în special în „Guidelines for Public Debt Management” și „Fiscal Transparency Code”. Deasemenea, FMI recomandă ca statele să implementeze cadre instituționale solide pentru gestionarea garanțiilor, inclusiv mecanisme de raportare transparentă și limitarea utilizării acestora la cazuri justificate economic. În absența unor astfel de mecanisme, garanțiile de stat pot deveni o sursă de vulnerabilitate fiscală, mai ales în contexte economice incerte, unde riscul de neplată al debitorilor crește. Prin urmare, prudența în emiterea garanțiilor este esențială pentru protejarea interesului public. (https://www.imf.org/external/np/mae/pdebt/2000/eng/index.htm; https://www.imf.org/external/np/fad/trans/Code2019.pdf https://www.imf.org/external/np/mae/pdebt/2000/eng/index.htm) Prin urmare, implementarea prevederilor proiectului, poate condiționa cheltuieli bugetare neprevăzute semnificative, ce pot afecta stabilitatea financiară bugetară. I.5. Justificarea soluțiilor proiectului I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;	Se acceptă. Conform recomandărilor prezentate în prezentul Raport, prin prisma pct.4.2 al Anexei nr.1 la Legea nr.100/2017, în Nota de fundamentare a fost revizuit și argumentat impactul financiar al proiectului. Emiterea garanției de stat implică un angajament contingent al statului, care se materializează numai în cazul neexecutării obligațiilor de plată de către debitor (SA „Energocom”). Este de menționat însă că structura împrumutului negociat cu BERD prevede acordarea fondurilor în tranșe succesive, în funcție de necesitățile reale în cursul derulării proiectului. Această abordare permite o gestionare flexibilă a riscurilor și a costurilor și reduce probabilitatea de supraîndatorare sau de acumulare a unor obligații financiare nejustificate. Riscul de neexecutare al obligațiilor de către debitorul principal este considerat nesemnificativ, fiind justificat de mai mulți factori relevanți: - obiectivul strategic al SA „Energocom” de a furniza gaze naturale consumatorilor protejați, în baza obligației de serviciu public, asigură o cerere stabilă și predictibilă pentru volumul de gaze naturale achiziționat, respectiv un flux constant de încasări. Tarifele sunt stabilite în baza unui cadru reglementat care permite recuperarea costurilor justificate și asigurarea lichidității furnizorului; - istoricul pozitiv de rambursare al împrumutului contractat similar în anul 2022 de la același creditor (BERD) demonstrează capacitatea și disciplina financiară a debitorului, care a returnat integral și la termen sumele împrumutate; - debitorul este monitorizat permanent atât de autoritățile naționale, cât și de partenerii externi, inclusiv BERD și Comisia Europeană, în cadrul angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin scrisoarea de intenție din februarie 2025. Într-un scenariu extrem, cu probabilitate foarte scăzută (practic nulă), în care garanția ar fi executată integral, impactul bugetar ar consta în valoarea totală a împrumutului garantat, până la 400 milioane EUR, la care s-ar adăuga dobânzile și comisioanele contractuale aferente. Totuși, această situație excepțională este considerată, cum s-a menționat supra, improbabilă datorită: gradului ridicat de certitudine privind recuperarea sumelor prin activitatea reglementată de furnizare; posibilității statului de a exercita drepturi de regres asupra debitorului conform legislației aplicabile; monitorizării riguroase a utilizării fondurilor și a indicatorilor de performanță inclusiv de către BERD.
--	--	--

	c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." Nota informativă a proiectului este structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Subsecvent, potrivit exigențelor de argumentare vizate de rigorile pct.4.2 al Anexei nr.1 la Legea nr. 100/2017, după cum urmează: 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse și, după caz, cu prezentarea informațiilor privind veniturile generate/ratate în baza noilor reglementări. La argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ se va ține cont de resursele financiare stabilite în bugetele anuale sau în cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă costurile menționate supra. Autorul a evaluat costurile structurale aferente facilității financiare propuse de BERD și eventualul impact asupra tarifelor reglementate de furnizare a gazelor naturale către consumatorii finali, fapt care denotă întrunirea parțială a exigențelor de argumentare citate supra și implică inerența revizuirii și suplimentării spectrului de argumente expus întru justificarea inițiativei. II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului II.1. Limbajul proiectului Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”. Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.	Se acceptă. Se acceptă. Conform recomandărilor prezentate în prezentul Raport, prin prisma pct.4.2 al Anexei nr.1 la Legea nr.100/2017, în Nota de fundamentare a fost revizuit și argumentat impactul financiar al proiectului. Se acceptă.
--	--	--

	II.2. Coerența legislativă a proiectului În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare. II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect Prevederile proiectului vizează activitatea Societății pe Acțiuni „Energocom” în contextul implementării instrumentului financiar acordat de BERD destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, Ministerul Finanțelor (întreprinderea măsurilor necesare pentru încheierea Contractului de acordare a garanției de stat cu debitorul garantat și creditorul extern), Ministerul Justiției (expunerea opiniei privind Acordul de garanții). II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. III. Concluzia expertizei Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop instituirea unui cadru juridic necesar pentru garantarea de către stat a unui nou instrument financiar acordat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în beneficiul SA „Energocom”, în contextul epuizării, în august 2025, a resurselor disponibile în cadrul facilității BERD „Securitatea furnizării gazelor naturale” și în vederea respectării angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin Scrisoarea de Intenție din 4 februarie 2025, semnată cu Comisia Europeană. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional (“informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei”). În context se recomandă autorului asigurarea unui proces de consultare amplu și participativ, în termenii și modul vizat de legislație, or transparența în procesul decizional presupune informarea publicului și consultarea părților interesate din faza inițierii proiectului decizional, precum și asigurarea accesului la toate documentele relevante pe tot parcursul elaborării și adoptării deciziei.	Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. Se acceptă. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost supus consultărilor publice și a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14482. Ultima varianta a proiectului ce include și expertizele juridice și anticorupție vor fi plasate la fel pe portalul guvernamental particip.gov.md.
--	---	--

	Nota informativă a proiectului este structurată cu întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, apreciind prin prisma pct.4.2 al Anexei nr.1 la Legea nr.100/2017, se recomandă revizuirea și argumentarea impactului financiar al proiectului. Deși măsurile adoptate pentru implementarea proiectului „Consolidarea securității energetice” sunt în principiu aliniate cu interesul public, având drept scop asigurarea unei furnizări stabile și diversificate de gaze naturale, acestea nu rezumă vulnerabilitatea la fluctuațiile pieței internaționale de energie. Subsecvent, emiterea garanțiilor de stat presupune un angajament bugetar, care poate influența echilibrul financiar al statului și nivelul datoriei publice, or acestea reprezintă obligații potențiale, care pot devenii datorii efective în caz de default/Supra-îndatorarea beneficiarilor de creditare. Reținem faptul că asigurarea unui angajament ferm al statului, de a plăti la scadență obligațiile debitorului garantat (în cazul în care acesta nu își onorează datoriile), corespunde intereselor creditorului, or garanția de stat sporește siguranța acestuia și îi oferă o protecție suplimentară, reducând (pentru creditor) riscul financiar asociat împrumutului acordat. Prin urmare, implementarea prevederilor proiectului, poate condiționa cheltuieli bugetare neprevăzute semnificative, ce pot afecta stabilitatea financiară și bugetară.	Se acceptă. Prin prisma pct.4.2 al Anexei nr.1 la Legea nr.100/2017, în Nota de fundamentare a fost revizuit și argumentat impactul financiar al proiectului. Emiterea garanției de stat implică un angajament contingent al statului, care se materializează numai în cazul neexecutării obligațiilor de plată de către debitor (SA „Energocom”). Este de menționat însă că structura împrumutului negociat cu BERD prevede acordarea fondurilor în tranșe succesive, în funcție de necesitățile reale în cursul derulării proiectului. Această abordare permite o gestionare flexibilă a riscurilor și a costurilor și reduce probabilitatea de supraîndatorare sau de acumulare a unor obligații financiare nejustificate. Riscul de neexecutare al obligațiilor de către debitorul principal este considerat nesemnificativ, fiind justificat de mai mulți factori relevanți: - obiectivul strategic al SA „Energocom” de a furniza gaze naturale consumatorilor protejați, în baza obligației de serviciu public, asigură o cerere stabilă și predictibilă pentru volumul de gaze naturale achiziționat, respectiv un flux constant de încasări. Tarifele sunt stabilite în baza unui cadru reglementat care permite recuperarea costurilor justificate și asigurarea lichidității furnizorului; - istoricul pozitiv de rambursare al împrumutului contractat similar în anul 2022 de la același creditor (BERD) demonstrează capacitatea și disciplina financiară a debitorului, care a returnat integral și la termen sumele împrumutate; - debitorul este monitorizat permanent atât de autoritățile naționale, cât și de partenerii externi, inclusiv BERD și Comisia Europeană, în cadrul angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin scrisoarea de intenție din februarie 2025.
--	---	--

Ministru

/semnat electronic/

Dorin JUNGHIETU